

Προσκλήσεις
ΔιαγωνισμοίΜατιές στην
πόλη

Parallax View

Παρατηρητήριο
πόλης

Θεσσαλονίκη

Ρεπορτάζ

Life

Αρχείο

Ταξίδι

Υπάρχει πολιτικό θέατρο σήμερα;

Του Σάββα Πατσαλίδη

Μέχρι τώρα έχουμε ακούσει για το τέλος της ιστορίας, της ιδεολογίας, της εθνικότητας, της ταυτότητας, και άλλα πολλά. Και διερωτώμαι: μήπως σε όλη αυτή τη θανατολογία θα μπορούσαμε να προσθέσουμε και το τέλος του πολιτικού θεάτρου; Η απάντηση εξαρτάται από το τι περιμένει κάποιος από ένα τέτοιο θέατρο. Και εξηγούμαι, έχοντας ως αφορμή την **"Αυτοκρατορία"** του Γ. Βέλτσου που παίζεται τώρα στο Μέγαρο Μουσικής, σε σκηνοθεσία Μ. Μαρμαρινού.

Νεωτερικότητα

Στα χρόνια της νεωτερικότητας, τότε που είχε ανθίσει το θέατρο του Μπρεχτ, του Πισκάτορ, του Μέγιερχολντ και πολλών άλλων, το πολιτικό στις τέχνες ήταν εφικτό και επιθυμητό, γιατί υπήρχε μια σαφής διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στο πραγματικό και το φανταστικό, στα εντός και τα εκτός (κανόνος, κοινωνίας, θεσμών κ.λπ.). Τούτέστιν, υπήρχε ένας ορατός «αντίπαλος» (τότε τον έλεγαν "αστό"-μπουρζουά), όπως υπήρχε και ένα ουτοπικό όραμα που το συνιστούσαν και το συντηρούσαν η πίστη στην ισότητα, στη δικαιοσύνη και στη δημοκρατία. Με άλλα λόγια, μέσα στο αισιόδοξο και πρωτοπόρο πνεύμα της νεωτερικότητας, υπήρχε μια γενικότερη αίσθηση πως μπορούσε κάποιος να υπερβεί τα όρια της τρέχουσας πραγματικότητας και να τα (επι)κρίνει από μια θέση εκτός.

Μετανεωτερικότητα

Σήμερα, τα πράγματα είναι απείρως διαφορετικά και πιο σύνθετα. Η διασπορά που έφερε η κατάρρευση των ιδεολογικών τειχών (1989), καθώς επίσης και η συνακόλουθη παγκοσμιοποίηση, έχουν θέσει όλα τα γνώριμα αντιπαραθετικά ζεύγη εν αμφιβόλω. Η σύγχρονη Αυτοκρατορία δεν έχει άκρα. Διαχέεται παντού, άρα δεν εντοπίζεται πουθενά. Εντός τωνχωροταξικών (και κατά συνέπεια ιδεολογικών) της ορίων είναι τα πάντα: και το Πανόραμα και ο Εύσμος, και το Μεταξουργείο, η Εκάλη και τα εντυπωσιακά Μέγαρο Μουσικής και ο Σεφερλής και η ελληνική πρωτοπορία, ο Ρουβάς και η τραγωδία, η υψηλή και η ποπ κουλτούρα. Όλοι "ανήκουμε". Είμαστε connected. Κι αν δεν είμαστε, πολύ θα το θέλαμε.

Λέω, λοιπόν, το προφανές: το πολιτικό θέατρο δεν είναι πλέον ταξικό. Και δεν μπορεί να είναι, όταν οι τάξεις μπλέκονται μεταξύ τους, όπως και εμπλέκονται στις διαδικασίες της εξουσίας (βλ.

No 199 Δεκέμβριος 2014-
Ιανουάριος 2015
Παλιότερα Τεύχη

4
years

Thessaloniki
in a
different
way

Παλιότερες Δράσεις

POPULAR POSTS

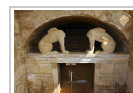
Μια μυστική γειτονιά απ'τα παλιά
18/01/2015 - 08:25

Γιατί δεν ψηφίζουν οι Έλληνες του
εξωτερικού; 19/01/2015 - 07:24

Μια νέα γευστική ιστορία στο Μπαξέ
Τσιφλικί 27/01/2015 - 08:00

Ποιος χρειαζόταν την Αμφίπολη;
23/01/2015 - 07:44

Πέντε ωραίες ιστορίες της πόλης Vol.4
31/01/2015 - 07:32

πρόσφατες εκλογές). Μπροστά στους νεο-μπαρόκ σχηματισμούς, με τις ετερόκλητες συνευρέσεις, το πολιτικό θέατρο της εποχής μας το καλύτερο που μπορεί να επιτύχει είναι να διαταράξει τις εικόνες αρμονίας και συνύπαρξης πραγμάτων και τάσεων που εκβιαστικά (ή καιροσκοπικά) εμφανίζονται μαζί και εν συνεχεία να εκθέσει τους μηχανισμούς της κοινωνίας, μέσα από την αμφισβήτηση των μεθοδεύσεων εκείνων που ελέγχουν την "ιδεολογία του βλέμματός", δηλαδή το πώς βλέπουμε και κατά συνέπεια πώς ερμηνεύουμε τον κόσμο που μας περιβάλλει (και μας επιβάλλεται).

Η αισθητική της παντοκρατορίας

Αυτό θέλω να πιστεύω πως κάνει και ο Μαρμαρινός στη μεταδραματική "Αυτοκρατορία", για λογαριασμό του ΚΘΒΕ: κερματίζει το οπτικό πεδίο του δέκτη, ώστε να τον εμποδίσει να απολαύσει οποιαδήποτε συνέχεια και συγκρότηση των δρωμένων. Καλλιεργεί μέσα από το συνεχή αποπροσανατολισμό και τη διασπορά του λόγου και των διαδικασιών της πρόσληψής του, την κριτική υποψία σχετικά με το πρωτόκολλο της (ανα)παράστασης και τις προϋποθέσεις επάνω στις οποίες βασίζεται αυτό το πρωτόκολλο. Πολύ απλά: ξεβολεύει. Σε κάνει να μην νιώθεις "σαν στο σπίτι σου", θυσιάζοντας εκείνο που κάποτε χαρακτήριζε την έννοια του πολιτικού — μια σταθερή δέσμη ιδεών που βοηθούσαν να αναγνωρίσουμε, μια κι έξω, την ιδεολογική ή πολιτική σημασία οποιασδήποτε παράστασης ή πρακτικής. Με τις επιλογές του δείχνει να αναγνωρίζει ότι, μέσα στις πρωτόγνωρες συνθήκες παγκοσμιοποίησης, τέτοιες "σταθερές" είναι ουτοπία, όπως δείχνει να αποδέχεται ότι «εκτός» πλαισίου δεν κατοικοεδρεύει πλέον η ρομαντική ουτοπία του μποέμ-δημιουργού-ανατροπέα, αλλά η δυστοπία ενός βέβαιου θανάτου.

Υπ' αυτήν την έννοια, λοιπόν, το ενδεχόμενο της ήττας που κρύβει μια συνειδητή ένταξη εντός του συστήματος, εν προκειμένω εντός του χωροταξικού σχεδιασμού ενός κτίσματος που μόνο την αταξία δεν προβάλλει, φαντάζει κατά τι καλύτερη από τη βεβαιότητα της ήττας που κρύβει μια δυσεύρητη θέση εκτός.

Συμπέρασμα

Ως έχουν τα πράγματα, το καλύτερο που μπορούμε να ευελπιστούμε από ένα πολιτικό θέατρο σήμερα δεν είναι κάποια επανάσταση (ποτέ δεν ήταν το φόρτε του αυτό, αλλά ούτε και ο ρόλος του) αλλά προτάσεις και θέσεις που να διαφεύγουν διαρκώς από κάθε ορισμό και ολισμό, νέους τρόπους υπονόμησης των θεμελίων και των στρατηγικών που ο ίδιος ο κυρίαρχος λόγος χρησιμοποιεί για να επιβληθεί. Μάλιστα, θα έλεγα πως όσο πιο απρόβλεπτο είναι το θέατρο στις επιλογές του, τόσο πιο πολύ ενισχύει και την πολιτική του φυσιογνωμία και την «επικινδυνότητά» του.

◀ Parallax View ▶ ◀ θέατρο ▶ ◀ Πλατεία Θεάτρου ▶

SurveyMonkey® Enterprise

Give Your Entire Team Access. Get SurveyMonkey Enterprise Today!

Add new comment

Your name

E-mail

